Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан філологічного факультету
_____ доц. Ярослав РЕДЬКВА
«31» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
практичної підготовки

Виробнича педагогічна практика
(назва навчальної дисципліни)
обов’язкова

Освітньо-професійна програма	**Середня освіта (Українська мова та література)**
Спеціалізація	**А4.01 Середня освіта (Українська мова та література)**
Спеціальність	**А4 Середня освіта**
Галузь знань	**А Освіта**
Рівень вищої освіти	**другий (магістерський)**
Факультет	**філологічний**
Мова навчання	**українська**

Чернівці 2026 рік

Робоча програма практичної підготовки «*Виробнича педагогічна практика*» **складена відповідно до** освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова та література)».

Розробник: Кульбабська Олена Валентинівна – професор кафедри сучасної української мови, доктор філологічних наук, професор.

Викладач: Кульбабська Олена Валентинівна – професор кафедри сучасної української мови, доктор філологічних наук, професор.

Погоджено з гарантом ОП **Наталія КОЛЕСНИК**

Затверджено на засіданні кафедри сучасної української мови
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Завідувач кафедри **Світлана ШАБАТ-САВКА**

Погоджено методичною радою філологічного факультету
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Голова методичної ради **Алла АНТОФІЙЧУК**

Мета виробничої педагогічної практики – виформування у студентів готовності виконувати посадові обов'язки вчителя української мови та літератури з опорою на теоретичні знання з методики, педагогіки та психології; забезпечення практичного пізнання магістрантами / магістрантками закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації (у т. ч. у процесі дистанційного або змішаного навчання); виховання у здобувачів вищої освіти потреби систематично поновлювати свої знання й творчо застосовувати їх в умовах Нової української школи і в старшій (профільній) школі.

Пререквізити: Українська мова (шкільний курс); ОК 5 Технології викладання української мови та літератури в ЗЗСО; ОК 7 Форми й методи роботи з філологічно обдарованими учнями в ЗЗСО; ОК 9 Питання загального мовознавства у шкільному курсі з української мови; виробнича науково-дослідна практика.

Постреквізити: кваліфікаційна робота.

Результати навчання. Практична підготовка «*Виробнича педагогічна практика*» спрямована на забезпечення та засвоєння таких інтегральних, загальних і спеціальних компетентностей:

Інтегральна: Здатність вирішувати прикладні спеціалізовані завдання в галузі середньої освіти, які вимагають достатнього інтелектуального потенціалу й поглибленого рівня знань та вмінь інноваційного характеру, а також передбачають застосування теорій і методологій педагогіки та філології в умовах організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти.

***Загальні*:**

ЗК 1. Здатність формувати та розвивати мовно-комунікативні вміння та навички здобувачів освіти державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність здобувачів освіти до само- та взаємооцінювання результатів навчання. Здатність формувати їхні ціннісні ставлення, забезпечуючи безперервний професійний розвиток.

ЗК 3. Здатність діяти відповідально, усвідомлювати й ціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

ЗК 5. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі й дотримання норм академічної доброчесності та професійної етики.

ЗК 6. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державним стандартом освіти, генерувати нові ідеї, виявляти ініціативність.

ЗК 7. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критичне оцінювання інформації, оперувати нею в професійній діяльності.

ЗК 8. Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти, організовувати їхню пізнавальну діяльність, працюючи в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність формувати спільноту здобувачів освіти, які поважають і враховують права кожного. Уміння працювати в команді на засадах партнерства; спроможність ставитися усвідомлено з повагою до української культури, а також до релігій і культур корінних народів України.

***Фахові*:**

ФК 1. Здатність проєктувати й організовувати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, їхніх освітніх потреб і можливостей; створювати безпечне освітнє середовище, обирати відповідні методики та технології навчання, ефективно застосовувати педагогічні концепції, забезпечувати психолого-педагогічний супровід учнів та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу.

ФК 2. Здатність інтегрувати теоретичні та практичні знання для здійснення наукового аналізу і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 3. Здатність застосовувати теоретичні знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення прикладних професійних завдань; обирати методи й засоби навчання з педагогіки, психології, технології викладання української мови та літератури, спрямовані на розвиток здібностей здобувачів освіти з урахуванням їхніх індивідуальних і вікових особливостей, міжособистісних взаємин, усвідомлення рівних можливостей і гендерних особливостей для забезпечення мотивувального, розвивального та інклюзивного освітнього простору.

ФК 4. Здатність до організації та координування самостійної дослідницької роботи здобувачів освіти; дотримання норм академічної доброчесності; вміння здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення школярів, їхньої підготовки до свідомого вибору життєвого шляху.

ФК 5. Здатність здобувачів вищої освіти розуміти сутність освітньої системи України в умовах реформ.

ФК 6. Здатність осмислювати українську літературу як полісистему, застосовувати в процесі педагогічної діяльності профільні знання в галузі літературознавства для оцінки сучасного літературного процесу в Україні та світі.

ФК 7. Здатність використовувати можливості мережевих програмних систем та інтернет-ресурсів для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності. Аналізувати й оцінювати доцільність та ефективність їхнього застосування.

ФК 8. Здатність узгоджувати фахову стратегію і тактику, обрані технології з відомими напрямами в методиці, методами, формами та засобами навчання української мови та літератури в закладах загальної середньої освіти.

ФК 10. Здатність формувати в учнів уміння користуватися метамовою лінгвістики та літературознавства; знати термінологію, загальні теоретичні положення мовознавства й літературознавства, історичні надбання та новітні

досягнення і ступінь їх висвітлення під час викладання української мови та літератури в закладах загальної середньої освіти.

ФК 12. Здатність консультувати суб'єктів педагогічного впливу (учнів, батьків) щодо освітніх і культурних проблем, дотримання норм літературної мови, проблем культури мови та мовної політики держави.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент має набути таких ***програмних результатів навчання***:

ПРН 1. Знати й розуміти сутність та зміст системи освіти України під час реформування в добу інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 2. Знати сучасну термінологію, наукові поняття, концепції, теорії, методи дослідження педагогічних та філологічних наук. Розуміти загальні тенденції, закономірності розвитку педагогічної та філологічної наук, їх значення у формуванні наукової картини світу сучасного школяра, студента.

ПРН 3. Демонструвати належний рівень володіння державною мовою для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в науковому спілкуванні; презентувати результати досліджень державною мовою.

ПРН 4. Віднаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у педагогічному колективі та з представниками інших професійних груп на засадах партнерства.

ПРН 5. Проєктувати, конструювати, організовувати й аналізувати процес самоосвіти, власну навчально-педагогічну та науково-професійну діяльність, вибудовуючи та втілюючи в життя стратегію саморозвитку й професійного самовдосконалення.

ПРН 7. Знати зміст і принципи організації освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти, сутність проєктування модульних навчальних програм, підручників, інформаційних і науковометодичних матеріалів із української мови та літератури.

ПРН 8. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 9. Аналізувати та критично оцінювати власну професійно-педагогічну діяльність, підвищувати свій професійний рівень впродовж життя; демонструвати вміння працювати в команді, організовувати індивідуальну і групову роботу, аналізувати та оцінювати її ефективність.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, обираючи для цього оптимальні дослідницькі підходи й методи; інтерпретувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних із різних джерел.

ПРН 12. Доступно й аргументовано пояснювати учасникам освітнього процесу сутність конкретних філологічних питань, формулювати та обґрунтовувати власний погляд на них.

ПРН 14. Демонструвати вміння провадити наукову діяльність у галузі методики навчання української мови та української літератури; здійснювати апробацію інноваційних методів навчання й викладання на практиці.

ПРН 15. Аналізувати психолого-педагогічні особливості різних вікових категорій здобувачів середньої освіти в цілісному педагогічному процесі в умовах індивідуалізації та диференціації навчання.

ПРН 16. Уміти вибудувати педагогічну діяльність на засадах толерантності й співробітництва з урахуванням мультикультурності та різноманіття світу.

Опис освітньої компоненти

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	
Денна	II-й	III-й	12	360	4	екзамен
Заочна	II-й	III-й	12	360	4	екзамен

Структура змісту освітньої компоненти

Виробнича педагогічна практика як засіб розвитку професійної майстерності майбутнього вчителя української філології в умовах реформування освіти України Тривалість – 8 тижнів (360 годин самостійної роботи, 12 кредитів)		
ЗМ 1	Вивчення специфіки навчально-методичної роботи в ЗЗСО на основі безпосередньої участі в ній практикантів-філологів	70
ЗМ 2	Моделювання професійної підготовки й діяльності майбутнього вчителя / учительки української мови та літератури в навчально-виховному процесі закладу загальної середньої освіти	*90 год.*
ЗМ 3	Апробація результатів кваліфікаційних робіт магістрантів / магістранток під час виробничої педагогічної практики в закладі загальної середньої освіти	*90 год.*
ЗМ 4	Самостійна й індивідуальна робота практикантів-філологів у процесі закріплення та поглиблення одержаних знань і навичок	*90 год.*
Підготовка й** захист **звітних матеріалів педагогічної практики		*20 год.*

Виробнича педагогічна практика – невід'ємна частина підготовки до професійної діяльності майбутніх висококваліфікованих учителів-філологів, які готуються до виконання певних професійних функцій та обов'язків на посаді, де вони працюватимуть у закладах загальної середньої освіти. Вона має на меті закріпити та поглибити теоретичні знання, отримані здобувачами вищої освіти у процесі вивчення теоретичних дисциплін професійної підготовки, сформувати практичні навички зі спеціальності, а також збір фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційних робіт.

БАЗИ ПРОХОДЖЕННЯ
виробничої педагогічної практики

Виробнича педагогічна практика здобувачів другого (магістерського) рівня освіти спеціальності А4 Середня освіта проводиться на базі закладів загальної середньої освіти. Вибір бази практики зумовлений такими основними чинниками:

- наявність кваліфікованих педагогічних працівників;
- досвід інноваційної діяльності закладу освіти;
- достатньо розвинута матеріальна база.

Базою проходження практики можуть бути також заклади, у яких реалізуються програми загальної середньої освіти за різними типами освітніх закладів (заклади загальної середньої освіти, ліцеї, гімназії).

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Терміни та особливості проходження виробничої педагогічної практики, її зміст і система організації визначаються документами нормативно-методичного характеру, навчальними планами філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, наскрізною та робочою програмами практики, матеріалами з їх методичного забезпечення, документами, що окреслюють систему контролю, обліку її результатів, форм звітності тощо), кафедрами, що є відповідальними за підготовку і проведення практики та розробляють вимоги до її організації. Виробнича педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти триває впродовж 8 тижнів у ІІІ-ому семестрі.

Практична підготовка магістрів охоплює 4 змістові модулі.

Навчальна програма виробничої педагогічної практики в ЗЗСО

№ п/п	Вид і зміст запланованої роботи
1.	***Навчально-методична робота:*** – ознайомлення зі статутом, стратегією, структурою ЗЗСО, складом педагогічного колективу та системою роботи закладу; – вивчення офіційного сайту ЗЗСО; – випрацювання й проведення різних за формою навчальні заняття, найефективніші в процесі вивчення відповідних тем і розділів чинних програм з української мови та літератури, адаптуючи їх до різних вікових груп і рівнів підготовки учнів; – відбір й використання відповідних навчальних засобів для побудови технологій навчання; – організація та корекція навчальної діяльності учнів / учениць через застосування основних методів об'єктивної діагностики знань і умінь школярів із предмета; – робота з державною цифровою освітньою екосистемою для закладів освіти «Мрія»; із практичними матеріалами освітніх порталів «Освіта.UA», «СвітОсвіт», «Prometheus», «Edera», «UROK-UA», «ІНФОСВІТ», «Педагогічна преса», «Освітня політика», «Знання», «Українська педагогіка» тощо (див.: https://sites.google.com/site/osvitnires/osvita/osvitni-portali) – виготовлення дидактичного матеріалу до навчальних занять, засідань мовно-літературних гуртків; – перевірка письмових робіт учнів / учениць; – проведення додаткових занять з української мови та літератури зі школярами; – відвідування й аналіз уроків з української мови та літератури учителів та інших практикантів за певною схемою; – ознайомлення зі специфікою роботи викладачів з обдарованою учнівською молоддю в системі позашкілля; – проведення практичних занять для слухачів Буковинської Малої академії наук учнівської молоді; – реалізація виховного потенціалу змісту навчання; – участь у роботі циклової комісії, засіданнях педагогічної ради ЗЗСО та в обговоренні підсумків педагогічної практики.
2.	***Навчально-виховна робота:*** – проведення поточної організаційно-педагогічної роботи з учнями / ученицями; – планування навчально-виховного процесу та проведення уроків з української мови та літератури, позаурочних навчально-виховних заходів патріотичного характеру; – організація постійного спілкування та зворотнього зв'язку з

	адміністрацією ЗЗСО, вчителями-предметниками, учнями / ученицями класу, їхніми батьками; – підготовка позаавдиторних заходів у школі чи в класі; – відвідування та аналіз позаавдиторних заходів інших студентів-практикантів: – проведення ґрунтовного психолого-педагогічного вивчення класу та окремих учнів / учениць та складання їх психолого-педагогічної характеристики.
3.	***Науково-дослідна робота:*** – вивчення наукової та навчально-методичної літератури для вдосконалення педагогічної роботи; – визначення на основі методів науково-педагогічного пошуку стану певної актуальної проблеми методичного чи психолого-педагогічного характеру (спостереження, опитування, анкетування, тестування тощо); – виконання індивідуальних дослідницьких завдань (збирання фактичного матеріалу для написання своєї кваліфікаційної роботи); – застосування методів дослідження при виконанні індивідуального дослідницького завдання під час практики за обраною методичною проблемою та якісне оформлення підсумків дослідження (реферат або науковий звіт, тези доповіді); – дослідження специфіки *музейної педагогіки* та її навчально-виховного потенціалу на уроках української мови та літератури; – підготовка й участь в інтернет-марафоні, напр., «Педагогічний стендап» (освітні вебінари для студентів із актуальних проблем гуманітарних наук), Колоквіум «Застосування арт-педагогіки в освітньому процесі ЗЗСО».; – добір науково-методичних матеріалів до проведення семінару «Роль і місце методичних служб у розвитку професійної компетентності вчителя-філолога»; – дослідження актуальної проблеми «Організаційний аспект діяльності інклюзивно-ресурсних центрів»; – ознайомлення з функціоналом Інституту модернізації якості освіти, Українського інституту розвитку освіти, Інституту обдарованої дитини; Державної служби якості освіти; Центру тестових технологій та моніторингу якості освіти в Чернівецькій області тощо.

Модульне планування педагогічної практики

№ п/п	Навчальні елементи та кількість балів за виконаний обшир завдань	Термін	Примітки
	Змістовий модуль 1 ***Вивчення специфіки навчально-методичної роботи в ЗЗСО на основі безпосередньої участі в ній практикантів-філологів*** **(20 балів)**		
1.1	*Початковий етап*: (орієнтовний план) – узгодження змістового обширу та реченця педагогічної практики під час настановних зборів; – ознайомлення з діяльністю закладу загальної середньої освіти, де організовано виробничу педагогічну практику, його кадровим складом, посадовими обов'язками співробітників, планами роботи; – ознайомлення з документацією секції / методичного об'єднання вчителів української мови та літератури; – формування уявлень про сутність навчально-методичної роботи у ЗЗСО; – ознайомлення із сучасним рівнем педагогічної діяльності у ЗЗСО; – складання індивідуального плану роботи; – планування роботи на тиждень; – спостереження над навчальним процесом та запровадженням інноваційних технологій на уроках української мови та літератури; – вивчення особливостей планування на основі навчальних модельних програм – календарний і тематичний плани, план-конспект уроку, а також планів позакласної роботи; – вивчення системи навчальних засобів з української мови, зокрема структури, змісту і прийомів використання чинних підручників, електронних посібників і довідників; – опрацювання відеотеки уроків з української мови, представлених на Всеукраїнському конкурсі „*Учитель року*" (на сайті Чернівецької ОВА); – аналіз діяльності досвідчених учителів ЗЗСО,	1-й тиждень	Методичні рекомендації керівника виробничої практики від випускової кафедри. Перші консультації керівника виробничої практики від бази практики (заступника директора з навчально-методичної роботи, учителя-філолога)

	їхньої педагогічної майстерності, технологій підготовки і проведення аспектних та/або інтегрованих уроків, уроків розвитку мовлення, гурткової та факультативної роботи; – спостереження над специфікою роботи учнів на уроках із української мови та літератури, визначення їхніх індивідуальних здібностей, рівня успішності та динаміки опанування програмового матеріалу.		
1.2	*Основний етап*: (орієнтовний план) – ознайомлення з модельними навчальними програмами та змінами в чинній Програмі з української мови та літератури в поточному навчальному році; – опанування передових технологій педагогічної діяльності вчителя-словесника; – підготовка та проведення по 5 пробних уроків з української мови та літератури за розкладом учителя; – складання розгорнутих планів-конспектів 2-ох залікових уроків з української мови та 2-ох з української літератури; – добір дидактичних матеріалів, використання мультимедійних і технічних засобів навчання для офлайн і/або онлайн уроків; – робота з активізації дистанційного навчання в ЗЗСО (за потреби); – ознайомлення з інтерактивними методами роботи на уроках української мови та літератури; – підготовка до тестового контролю над формуванням знань і вмінь учнів з української мови та літератури; – робота над розв’язанням актуальної науково-методичної проблеми, що має безпосередній стосунок до теми кваліфікаційної роботи; – проведення консультацій з української мови та літератури в межах підготовки до ЗНО/НМТ і ДПА; – взаємовідвідування занять і позааудиторних заходів, підготовлених іншими магістрантами; – добір завдань для самостійної та індивідуальної роботи з української мови та літератури для учнів з особливими потребами;	2–4-й тижні	Методичні рекомендації керівника виробничої практики від кафедри сучасної української мови. Консультації завуча з навчально-виховної роботи ЗЗСО, керівника виробничої практики від бази практики (учителя-філолога та класного керівника)

	– участь у нарадах і педрадах; – підбір необхідної літератури, наочних посібників, ТЗН, інтернет-контентів тощо; – формування вмінь професійно реагувати на зміну обставин, самостійно приймати рішення і бути за них відповідальним		
1.3	*Підсумковий етап*: (орієнтовний план) – проведення відкритих уроків з української мови та літератури; – перевірка різних видів письмових робіт, зошитів; – організація обліку успішності учнів, зворотний зв'язок із батьками; – підготовка звітних матеріалів за підсумками навчального елемента № 1; – звіт про роботу на засіданні кафедри; – підготовка звітної документації з навчально-методичної роботи керівникові практики для оцінювання; – участь у підсумковій конференції або засіданні «круглого столу» з актуальних проблем навчання української мови та літератури в ЗЗСО на філологічному факультеті або випусковій кафедрі; – самоаналіз навчально-методичної діяльності.	4-й тиждень і 1-й тиждень після практики	Методичні рекомендації керівника виробничої практики від випускової кафедри. Консультації завуча з навчально-методичної роботи ЗЗСО, керівника виробничої практики від бази практики (учителя-філолога)
№ п/п	***Навчальні елементи***	**Термін**	**Примітки**
	Змістовий модуль 2 ***Моделювання професійної підготовки й діяльності майбутнього вчителя / учительки української мови та літератури в навчально-виховному процесі закладу загальної середньої освіти*** **(20 балів)**		
2.1	*Початковий етап*: (орієнтовний план) – ознайомлення з навчально-виховною діяльністю закладу загальної середньої освіти – реалізація виховного потенціалу змісту навчання; – вивчення особливостей учнівського колективу; – вивчення психологічного клімату в учнівському колективі, індивідуальних психологічних особливостей окремих школярів;	1-й тиждень	Методичні рекомендації керівника виробничої практики від випускової кафедри. Перші консультації керівника

	– відвідування й аналіз позаавдиторних заходів у школі / класі; – організація постійного спілкування та зворотнього зв'язку з адміністрацією ЗЗСО, вчителями-предметниками, класними керівниками, учнями / ученицями класу, їхніми батьками.		виробничої практики від бази практики (заступника директора з навчально-виховної роботи, класного керівника)
2.2	*Основний етап*: (орієнтовний план) – допомога в проведенні позакласних заходів (лінгвістичних олімпіад, творчих конкурсів, вікторин, диспутів, конференцій, засіданнях гуртка з української мови); – взаємовідвідування позакласних заходів, організованих іншими магістрантами; - підготовка сценарію навчально-виховного заходу школи або класу (зокрема, патріотичного характеру); - проведення 1-го залікового навчально-виховного заходу - спостереження над психологічним кліматом класу; - підготовка психолого-педагогічної характеристики класу; - підготовка психолого-педагогічної характеристики учня / учениці; – участь у батьківських зборах класу.	2–4-й тижні	Співпраця з керівником виробничої практики від бази практики (заступника директора з навчально-виховної роботи, класного керівника)
2.3	*Підсумковий етап*: (орієнтовний план) – презентація проведення залікового навчально-виховного заходу; – самоаналіз навчально-виховної діяльності.	4-й тиждень і 1-й тиждень після практи-ки	Методичні рекомендації керівника виробничої практики від випускової кафедри. Консультації завуча з навчально-виховної роботи ЗЗСО,

			класного керівника)
№ п/п	***Навчальні елементи***	**Термін**	**Примітки**
Змістовий модуль 3 ***Апробація результатів кваліфікаційних робіт магістрантів / магістранток під час виробничої педагогічної практики в закладі загальної середньої освіти*** **(10 балів)**			
3.1	*Початковий етап*: (орієнтовний план) – визначення на основі методів науково-педагогічного пошуку стану певної актуальної проблеми методичного чи психолого-педагогічного характеру (спостереження, опитування, анкетування, тестування тощо);	1-й тиждень	Співпраця з керівником виробничої практики від випускової кафедри, наукового керівника кваліфікаційної роботи, учителя-філолога
3.2	*Основний етап*: (орієнтовний план) – вивчення наукової та методичної літератури для вдосконалення педагогічної роботи; – визначення на основі методів науково-педагогічного пошуку стану проблеми наукового дослідження (спостереження, опитування, анкетування, тестування тощо); – виконання індивідуальних дослідницьких завдань (збирання фактичного матеріалу для написання своєї кваліфікаційної роботи); – застосування методів дослідження при виконанні індивідуального дослідницького завдання під час практики за обраною методичною проблемою та якісне оформлення підсумків дослідження (реферат або науковий звіт, тези доповіді); – виступи на семінарах, участь у обговоренні питань семінарів; – дотримуватися принципів академічної доброчесності	2–4-й тижні	Науково-методичний супровід керівника виробничої практики від випускової кафедри, наукового керівника кваліфікаційної роботи, учителя-філолога
3.3	*Підсумковий етап*: (орієнтовний план)	4-й тиждень	

	– самоаналіз результатів науково-пошукової роботи практиканта / практикантки		
Змістовий модуль 4 ***Самостійна й індивідуальна робота практикантів-філологів у процесі закріплення та поглиблення одержаних знань і навичок*** **(10 балів)**			
4.1	*Початковий етап*: (орієнтовний план) – ознайомлення з методичною базою та бібліотекою ЗЗСО; – вивчення специфіки роботи викладачів з обдарованою учнівською молоддю в системі позашкілля.	1-й тиждень	
4.2	*Основний етап*: (орієнтовний план) – робота з практичними матеріалами освітніх порталів «Освіта.UA», «СвітОсвіт», «Prometheus», «Edera», «UROK-UA», «ІНФОСВІТ», «Педагогічна преса», «Освітня політика», «Знання», «Українська педагогіка», «Всеукраїнська школа онлайн» тощо (див.: https://sites.google.com/site/osvitnires/osvita/osvitni-portali); – виготовлення дидактичного матеріалу до навчальних занять, засідань мовно-літературних гуртків; – дослідження специфіки *музейної педагогіки* та її навчально-виховного потенціалу на уроках української мови та літератури; – добір науково-методичних матеріалів до проведення семінару «Роль і місце методичних служб у розвитку професійної компетентності вчителя-філолога»; – дослідження актуальної проблеми «Організаційний аспект діяльності інклюзивно-ресурсних центрів»; – ознайомлення з функціоналом Інституту модернізації якості освіти, Українського інституту розвитку освіти, Інституту обдарованої дитини; Державної служби якости освіти; Центру тестових технологій та моніторингу якості освіти	2–4-й тижні	

	в Чернівецькій області тощо.		
4.3	*Підсумковий етап*: (орієнтовний план) – підготовка й участь в інтернет-марафоні, напр., «Педагогічний стендап» (освітні вебінари для студентів із актуальних проблем гуманітарних наук), Колоквіум «Застосування арт-педагогіки в освітньому процесі ЗЗСО».	4-й тиждень і 1-й тиждень після практики	

Форми звітності з виробничої педагогічної практики магістрантів спец. *А 4.01 Середня освіта (українська мова та література)*

Програма виробничої (педагогічної) практики не передбачає відмінностей в обсязі виконуваних завдань для здобувачів вищої освіти, які навчаються на денній формі або на заочній формі. Оцінювання результатів практик для всіх магістрантів ідентичні. Форма оцінювання – іспит.

1. ЩОДЕННИК-ЗВІТ ІЗ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ, що стисло відображає роботу магістранта у відповідному ЗЗСО й репрезентує поетапне формування його фахових компетентностей. Цей документ необхідно заповнювати щодня, фіксуючи не лише теми уроків, місця їх проведення, а й аналізувати свої досягнення та педагогічні невдачі. Варто вчасно робити в щоденнику відмітки про виконання свого індивідуального плану, апробації результатів кваліфікаційного дослідження.

2. ВЗАЄМОВІДВІДУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ учителів або одногрупників – **5–8 уроків** з української мови та літератури або інших шкільних предметів (із відповідною фіксацією відгуків у Щоденнику педагогічної практики).

3. ПЛАНИ-КОНСПЕКТИ ПРОБНИХ УРОКІВ української мови та літератури (відповідно **10 + 10**; паперовий варіант).

4. РОЗГОРНУТИЙ ПЛАН-КОНСПЕКТ ДВОХ ЗАЛІКОВИХ УРОКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ з використанням інтерактивних технологій, у т. ч. із роздрукованими варіантами індивідуальних завдань та презентаціями.

5. РОЗГОРНУТИЙ ПЛАН-КОНСПЕКТ ДВОХ ЗАЛІКОВИХ УРОКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ з використанням інтерактивних технологій.

6. САМОАНАЛІЗ двох залікових навчальних занять – з української мови та літератури, підписаний студентом / студенткою.

7. РОЗГОРНУТИЙ СЦЕНАРІЙ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ЗАХОДУ, проведеного в класі, у якому практикант / практикантка виконували обов'язки класного керівника.

8. САМОАНАЛІЗ навчально-виховного заходу, підписаний студентом / студенткою.

9. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КЛАСУ.

10. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА УЧНЯ / УЧЕНИЦІ.

11. ХАРАКТЕРИСТИКА МАГІСТРАНТА та оцінка його навчально-методичної та організаційної роботи в ЗЗСО.

12. ЗВІТ про результати проходження педагогічної практики, рекомендації та побажання щодо вдосконалення проходження практики (друкований і електронний). До того ж у Звіті необхідно подати **інформацію щодо апробації результатів кваліфікаційного дослідження** в ході уроків з української мови та літератури, зокрема використаних методів і прийомів навчання, інтерактивних технологій, роботи з електронними ресурсами тощо.

13. Обов'язковий ФОТО- або ВІДЕОЗВІТ, ПРЕЗЕНТАЦІЯ.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Зокрема:

– оцінку **„ВІДМІННО" (А)** ставлять, якщо студент / студентка, ураховуючи настанови керівника практики від ЗВО та закладу загальної середньої освіти, викладачів випускової кафедри або спираючись на зразки методичних матеріалів, сумлінно і грамотно виконує педагогічне та навчально-виховне завдання і досягає очікуваної мети; його доповідь під час підсумкового контролю результатів практичної підготовки увиразнює глибоке розуміння теоретичного матеріалу; основні вміння та навички сформовані та засвоєні на високому рівні; виклад матеріалу логічно послідовний, доказовий, висновки та узагальнення відповідають сучасному рівню викладання у ЗЗСО; звіт унаочнює презентація та фото; відгуки

керівників про проходження практики магістрантом / магістранткою позитивні; звітна документація оформлена за встановленими вимогами;

– оцінку **„ДОБРЕ” (Б)** ставлять, якщо студент / студентка, беручи до уваги настанови керівника практики від ЗВО та закладу загальної середньої освіти, викладачів випускової кафедри або спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно виконує педагогічне завдання, загалом досягає очікуваних результатів, але лише частково виконав / -ла перспективний план; їхня доповідь відповідає високим критеріям, проте теоретичний матеріал недостатньо систематизований, окремі вміння та навички сформовані на недостатньо високому рівні; у висновках та узагальнення наявні окремі неточності; відповіді на запитання членів комісії загалом правильні; відгуки керівників про проходження практики магістрантом / магістранткою позитивні, утім, є незначні зауваження щодо змісту оформлення матеріалів педагогічної практики;

– оцінку **„ДОБРЕ” (С)** ставлять, якщо студент / студентка, ураховуючи настанови керівника практики від ЗВО та закладу загальної середньої освіти, викладачів випускової кафедри або спираючись на зразки методичних матеріалів, здебільшого виконує педагогічне завдання та передбачені планом завдання й лише частково досягає очікуваних результатів; основні вміння та навички сформовані та засвоєні на належному рівні; відгуки керівників про проходження практики магістрантом / магістранткою загалом позитивні, утім, є кілька принципових зауважень щодо змісту оформлення матеріалів педагогічної практики, їх презентації;

– оцінку **„ЗАДОВІЛЬНО” (D)** ставлять, якщо студент / студентка, ураховуючи настанови керівника практики від ЗВО та закладу загальної середньої освіти, викладачів випускової кафедри або спираючись на зразки методичних матеріалів, не виявляє ініціативи, вибірково виконує педагогічне завдання та розв’язує передбачені планом завдання, досягає чверть очікуваних результатів; їхня доповідь демонструє загальне розуміння основних питань програми практики; спостережено значні недоліки в теоретичних питаннях; презентація не відповідає чинним вимогам;

– оцінку **„ЗАДОВІЛЬНО” (Е)** ставлять, якщо студент / студентка, ураховуючи настанови керівника практики від ЗВО та закладу загальної середньої освіти, викладачів випускової кафедри настанови керівника практики від ЗВО та закладу загальної середньої освіти, викладачів випускової кафедри або спираючись на зразки методичних матеріалів, не в повному обсязі виконує педагогічне завдання та частково розв’язує передбачені планом завдання, не відвідує заплановані заняття, не бере активної участі в навчально-виховному процесі. Загалом досягнуто лише 1/5 частина очікуваних результатів; недостатньо сформовані основні вміння та навички педагогічної роботи, слабко аргументовані висновки та узагальнення; відгуки керівників про проходження практики магістрантом / магістранткою загалом позитивні, утім, є кілька принципових зауважень щодо змісту оформлення матеріалів педагогічної практики;

– оцінку **„НЕЗАДОВІЛЬНО”** студент / студентка отримує, якщо погано володіє теоретичними знаннями; не виконав /-ла заплановані завдання; не може відповісти на запитання членів комісії під час екзамену; відгуки керівників практики негативні; документація про проходження педагогічної практики не оформлена відповідно до чинних вимог.

Розподіл балів, які отримують магістранти
(для контролю та самоконтролю роботи студента / студентки)

Розподіл балів за змістовими модулями				Кількість балів під час екзамену	Сума балів
ЗМ 1	***ЗМ 2***	***ЗМ 3***	***ЗМ 4***	40	100
20	20	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов’язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Кульбабська О. В., Шатілова Н. О. Крок у професію. Методика навчання української мови у вищій школі : навч. посібник / О. В. Кульбабська, Н. О. Шатілова. – Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 384 с.
2. Кульбабська О. В. Крок у професію. Щоденник-звіт із педагогічної (асистентської) практики магістрантів-філологів : навч. посібн. Чернівці : Чернівец.нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 160 с.
3. *Кульбабська О.* Форми й методи роботи з філологічно обдарованими здобувачами освіти. *Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал*. Серія

“Історичні та філологічні науки” || Current issues of Social studies and History of Medicine. Joint Ukrainian-Romanian scientific journal. Series “Historical and philological sciences”/ Редколегія: А. Мойсей, Ш. Пуріч. Чернівці–Сучава: БДМУ. 2025. № 1 (39). С. 126–130. DOI 10.24061/2411-6181.1.2025.449

4. Кульбабська О. В., Семеног О. М. Формування м’яких навичок студентів-філологів у міжрегіональному проєкті з інфомедійної грамотності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*: наук. журнал / голов. ред. А. А. Сбруєва. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. – № 4 (108). С. 231–248.
5. Омельчук С. А. Сучасна українська лінгводидактика : норми в термінології і мовна практика фахівців : монографія. Київ : ВД «КиєвоМогилянська академія», 2019. 356 с.
6. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти навч. посібн. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.
7. Остапенко Н., Симоненко Т., Руденко В. Технологія сучасного уроку рідної мови: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 248 с.
8. Семеног О. М., Вовк М. П., Дятленко Т. І, Громова Н. В. Фахова практика майбутнього вчителя-філолога: традиції та інновації : навч. посіб. Київ : Талком, 2021. 377 с.
9. Упровадження інноваційних форм методичої роботи у діяльність закладу загальної середньої освіти. Методичні рекомендації / Ігнатенко Н. М. Чернігів : ЧОІППО імені К. Д. Ушинського, 2021. 55 с.
10. Шуляр В. Сучасний урок української літератури : монографія. Миколаїв : Іліон, 2020. 553 с.

Додаткова

11. Гриньова М., Коберник О., Малаканова Л., Сорокіна Г. Основи сучасного виховання : навч. посібник. Полтава : ПП «Астрая», 2019. 345 с.
12. Іванова Т., Іванов В. Медіакомпетентність та медіаграмотність як основні компетентності сучасного педагога. *Інформаційне суспільство*, 2015. № 20. С. 96–99.
13. Ключові аспекти організації освітньої діяльності в умовах воєнного стану. – Методичні рекомендації / Донецький облІППО; за заг. ред. Г. О. Щербиніної. Краматорськ, 2022. 20 с.
14. Попович А. С. Методика навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури в закладах вищої освіти : монографія. Кам’янець-Подільський : ФОП Сисин Я. І., 2018. 376 с.
15. Семеног О. Українська лінгводидактика: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. 224 с.

16. Слижук О. Методика викладання української літератури : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 138 с.
17. Технології навчання української мови в закладах загальної середньої освіти : методичні рекомендації та тестові завдання для самоконтролю [для студ.-магістрів зі спеціальності «Середня освіта (українська мова)» / навч.-метод. посібн. / укл. : О. В. Кульбабська. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2020. 84 с.
18. Українська мова. Тестові завдання. 5–11 класи : [посібник] / [авт.-укл. : Н. В. Гуйванюк, В. О. Бузинська, О. В. Кардащук, *О. В. Кульбабська*, Н. О. Руснак, Л. М. Томусяк]; за ред. Н. В. Гуйванюк. 4-те вид., стереотипне. Київ : ВЦ «Академія», 2018. 514 с.

Інтернет-ресурси

Закон України «Про освіту» (зі змінами № 4574-IX від 21.08.2025). URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

Закон України «Про повну загальну середню освіту» (зі змінами № 3504-IX від 08.12.2023). URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984

Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (Наказ МОНУ № 1225 від 29.08.2024 р.). URL : https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity

Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) від 21.04.2016 р. № 1-2/7-110. URL : https://surl.li/mvbkgd

Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2022–2032 роки. URL : https://surl.li/xcwdzx

Указ Президента України «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні». URL : https://surl.li/twmonw

Указ Президента України «Про Національну доктрину розвитку освіти». URL : http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/normativno-ravovabaza1.html 6.

Голуб Н. Б., Горошкіна О. М., Бондаренко Н. В., Новосьолова В. І., Попова Л. О. Методи навчання української мови учнів гімназії та ліцею : монографія. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2023. 230 с. URL : https://surl.li/daibtt

Горошкіна О. М., Бондаренко Н. В., Попова Л. О. Методика компетентнісно орієнтованого навчання української мови учнів ліцею на рівні стандарту : монографія. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 128 с. URL : https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/.pdf

Гуйванюк Н. В., Кульбабська О. В., Кардащук О. В. Державна підсумкова атестація з української мови та методики викладання української мови : навч. електронне видання комбінованого використання. Вид. 4-е, випр. і доповн. Чернівці : ТОВ «Наші книги», 2016. 314 с. Один електронний оптичний диск; об’єм даних 3 Мб. (Бібліотека студента). URL: https://kulbabska.com/news/na-knyzhkovii-polytsi/38-derzhavna-pidsumkova-atestatsiya-z-ukrajinskoji-movi-ta-metodiki-jiji-vikladannya

Дидактико-методичні засади організації навчального процесу в закладах освіти для інтелектуально обдарованих учнів / І. С. Волощук, В. О. Киричук, В. М. Мадзігон, В. В. Мелешко, Я. М. Рудик, О. С. Шуленок, Л. А. Яременко. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. 70 с. URL : https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/728951/2/Metod%20rekom_4_Voloshuk.pdf

Інститут обдарованої дитини НАПНУ : офіційний сайт. URL : https://iod.gov.ua/ua

Кремень В. Г., Ільїн В. В., Борінштейн Є. Р., Гальченко М. С., Ліпін М. В., Погрібна Д. В., Савчук Н. В., Федорчук О. А. Стратегії формування творчої особистості: методи, прийоми, форми : кол. монографія. Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. 320 с. URL: https://iod.gov.ua/content/docs/documentspdf/179/strategii--formuvannya-tvorchoi--osobistosti--metodi--prii-omi--formi--monografiya_.pdf

Кульбабська О. Тестові технології оцінювання професійної компетентності майбутнього вчителя-мовника. *Актуальні питання суспільно-гуманітарних наук та історії медицини*: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернівці, 17–18 березня 2022 р.). Чернівці : Буковинський державний медичний університет, 2022. 183 с. С. 121–122. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/17199/1/c75-76.pdf

Кульбабська О. В. Українська мова. Основи НДР у галузі мовознавства (українська мова) : програми, методичні рекомендації, опис інструментарію оцінювання : навчально-методичний посібник. Чернівці : КОПНЗ «Буковинська Мала академія наук учнівської молоді», 2022. 116 с. URL: https://surl.li/dcmclf

Малихін О. В., Арістова Н. О., Алєксєєва С. В. Індивідуалізація навчання як засіб компенсації освітніх втрат учнів закладів загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний час: методичні рекомендації. Київ. Інститут педагогіки НАПН України. 2023. 59 с.
URL : https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/Metod_rekomendatsii-Malykhin-Aristova-Alieksieieva.pdf

Методи компетентнісно орієнтованого навчання української мови : матер. круглого столу, присв. пам’яті чл.-кор. НАПНУ, д. пед. н., проф. Олександра Біляєва (28 вересня 2023 р., м. Київ). Київ : Педагогічна думка, 2023. 105 с. URL : https://surl.li/imkutt

Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL : http://mon.gov.ua/konczepcziya.pdf

Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проєктна діяльність : науково-метод. зб. / за заг. ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці : «Букрек». 2022. 140 с. URL:
https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Nauk-metod.zbirnyk-Osv.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu-%20Innovatsiyna.ta.proyektna.diyalnist.pdf

Топузов О. М., Алєксєєва С. В., Малихін О. В., Арістова Н. О. Індивідуалізація навчання в умовах змішаної форми організації освітнього

процесу у базовій школі : метод. посібн. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. 113 с. URL : https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741094/1/%D0%91%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0.pdf

Рекомендації щодо проведення оцінювання сформованих характеристик навчальної діяльності та результатів навчання учнів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, та заповнення Свідоцтва досягнень (2022). URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodoocinyuvannya-navchalnihdosyagnen-uchniv-5-6-klasiv-yaki-zdobuvayut-osvitu-vidpovidno-donovogoderzhavnogo-standartu-bazovoyi-serednoyi-osviti

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича». URL : https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича». URL : https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича». URL : https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- ***допускається за умови*** дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач / здобувачка освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а в разі використання ШІ зобов’язаний зазначити факт і спосіб його застосування);

- ***не допускається*** використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- ***додаткові обмеження чи вимоги*** щодо використання ШІ *можуть визначатися викладачем* в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.